

Praktické informace

Otevírací doba galerie v paskovském zámku

Od dubna do října každou sobotu a neděli
vždy od 10:00 do 17:00,

mimo tento termín po dohodě s Městským úřadem v Paskově.

Komentované prohlídky zámku

Pro skupiny zájemců, minimálně 10 osob,
na základě objednávky na tel. 702 210 559.

Upomínkové předměty

U asistující služby při výstavách a na Městském úřadu v Paskově.

Další informace

Několik informačních tabulí na odpočívce U Svatého Kryštofa,
Městský úřad Paskov (tel. 702 210 559), mapa Města Paskov.

www.mesto-paskov.cz | www.slezskabrana.cz

Městský úřad Paskov

Titulní strana mapy
Města Paskov

Jedna z informačních tabulí u cyklostezky
při odpočívce U Svatého Kryštofa

Fotografie na přední straně:

Znak rodu Stolbergů nad vchodem do předzámčí, paskovský zámek,
paskovský park se sochou lva, v pozadí sochy Ahény a Niké.

Vydalo: Město Paskov 2016

Grafická úprava: Anežka Špačková

Mapové podklady: 3A Design, s. r. o.

Litografie: Archiv Města Paskov

Foto: Miroslav Lysek (20), Jakub Kubačka (1), archiv Města Paskov (1)

Obsahová náplň, texty a koordinace: Miroslav Lysek

Tisk: Tiskárna Kleinwächter

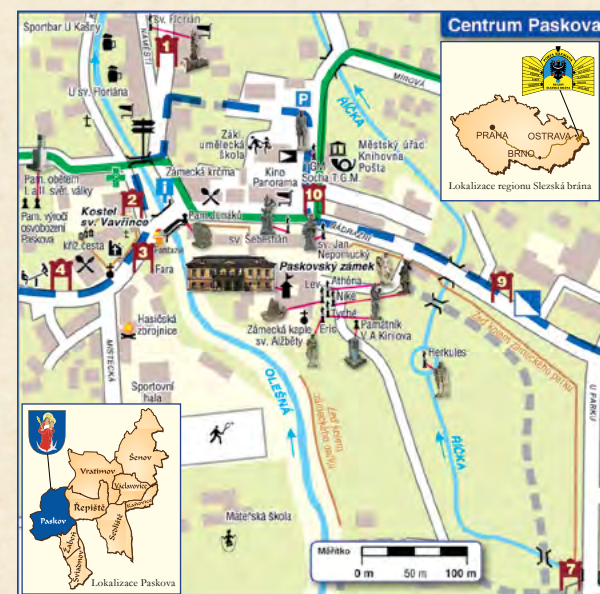

Vydání připravilo Město Paskov
ve spolupráci s dobrovolným svazkem
obcí Region Slezská brána.

Sochy v areálu paskovského zámku

Jednou z turistických atrakcí zámeckého areálu v Paskově je soubor soch, který je na pomezí Moravy a Slezska zcela ojedinělý. Při hlavním vstupu, u brány předzámčí, se nacházejí sochy sv. Jana Nepomuckého a sv. Šebestiána. Pocházejí z počátku 18. století, kdy je nechal zhotovit František Josef z Oppersdorfu. V roce 2014 zadalo Město Paskov akademickému sochaři Jakubu Gajdovi jejich restaurování. Při něm byly sochy očištěny a doplněny o chybějící části, a to včetně kovových prvků – například šípů u sochy sv. Šebestiána nebo svatozáře s pěti hvězdami u sochy sv. Jana Nepomuckého. O sto let později obohatily zámecký park sochy čtyř antických bohů. Okolo roku 1810 je zde nechal instalovat Filip Ludvík Saint Genois. S přebudováním zámku na léčebnu byly přemístěny před jeho východní křídlo. Pokud se postavíme zády k budově zámku, můžeme se při pohledu zleva doprava postupně obdivovat nejprve Athéně (bohyni moudrosti a vedení válek), pak Niké (bohyni vítězství), dále Týché (bohyni šťastné náhody) a nakonec Eris (bohyni sváru a rozbrojů). Mezi nimi a budovou zámku se nachází Lev, který sloužil původně jako uměleckém ztvárnění vodotrysku. Poslední sochu lze spatřit na ostrůvku na umělém toku Řička. Jde o bájného řeckého hrdinu Herkula. Také tato socha, stejně jako Lev, pochází podobně jako antické bohyně z počátku 19. století.

Mapa centra Paskova a severní části areálu paskovského zámku

Informační systém Zajímavosti z historie Paskova

Na základě sběratelské činnosti paskovských občanů, především Jiřího Janáčka a Jiřího Líška, se dochovala řada dokumentů z historie Paskova. S přihlédnutím k těmto zdrojům vybral Město Paskov 12 zajímavých témat a nechalo pro ně zpracovat obsahovou náplň. Texty k nim byly na každé tabuli doplněny fotografiemi, mapami, resumé v angličtině a časovou osou, která přehledně sumarizuje sled nejdůležitějších událostí. Vlastní podobu informačních tabulí vytvořila grafička Anežka Špačková. Originální řešení nosných stojanů na základě návrhu Petra Baďury připomíná ve zdobné horní části architekturu venkovského baroka. Je odvozeno od stavebního řešení vstupní brány do areálu zdejšího kostela sv. Vavřince. Výroby se ujala paskovská firma Vladimír Neuhybl – IMODO. Kompletní autorství obsahu každé tabule je uvedeno v její tiráži. Deset z dvanácti tabulí propojili značkaři Klubu českých turistů místní účelovou značkou do čtyřkilometrového okruhu. Poslední dvě se nacházejí na odlehklých místech a jsou umístěny nezávisle na značení.

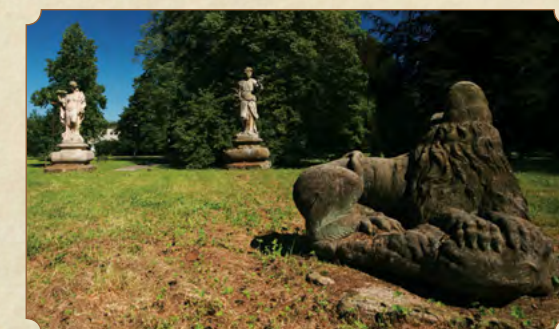
Obsah tabulí informačního systému odpovídá výsledkům dlouholetého badatelského zájmu místních patriotů. Přípravované odborné zpracování historie tyto informace nejen doplní, ale také upřesní. Vznik informačního systému „Zajímavosti z historie Paskova“ se však stal v r. 2013 vstupní branou pro tento proces a nabídkou prvního takto přístupného poznání, jak místním obyvatelům, tak návštěvníkům.

Mapa Informačního systému Zajímavosti z historie Paskova

Paskovský zámek a zámecký park

Úvodní slovo

Vážení občané Paskova a návštěvníci našeho města,

poslední tři roky dění okolo areálu paskovského zámku a přilehlého parku jsou v sedm a půl století trvajících dějinách Paskova jen krátkou epizodou. Po odkoupení naším městem od státu v roce 2013 se tento areál nepřeměnil z opuštěného, chátrajícího a nepřístupného místa v symbol krásy a prosperujícího centra. To by se snad mohlo stát jen zázrakem a ty se v našem městě nestávají. Pro uskutečňování kladných změn nám zůstává především naše práce, zdroje našeho rozpočtu a schopnost komunikace s lidmi, kteří mají tvůrčí schopnosti a zájem o vytváření nových hodnot tam, kde se vytrácely nebo téměř již nebyly. Avšak i tato zatím na první pohled skromná, ale zároveň naše cesta přináší výsledky. Jsou vidět na změnách fasády předzámčí, zprovoznění některých prostor vlastního zámku, restaurování hlavního vstupu a soch sv. Jana Nepomuckého a sv. Šebestiána i ve zkultivování vzhledu parku. Do prostor zámku se také navrácí život. Pořádáme v něm výstavy a další kulturní a společenské akce, které dostávají svůj ráz a směřují také k vytváření novodobých kulturních tradic. O nich se můžete více dozvědět z městských internetových stránek www.mesto-paskov.cz nebo z internetových stránek Regionu Slezská brána www.slezskabrana.cz.

Dovolu mi vyjádřit přesvědčení, že návštěva našeho zámku, jeho přilehlého parku i blízkého okolí bude pro Vás již nyní, uprostřed maratónského běhu jeho postupné revitalizace, zajímavé stráveným časem a příjemným zážitkem.

*Petr Baďura
starosta*

Pohled na budovu předzámčí ze zámeckého parku

Z historie Paskova a paskovského zámku

Na provinční sídlo neobyčejná a místy až překvapivá historie Paskova se po období několika desítek let vytrácela ze společenského povědomí. Město Paskov ji však od r. 2014 ve spolupráci s pamětníky, laickými badateli a blavně s odborníky znovu objevuje a rehabilituje. Přestože tento proces jistě povede k dalším upřesněním, lze pro zájemce již nyní zmínit alespoň několik základních informací a zajímavostí.

Existenci Paskova lze předpokládat již ve 30. letech 13. století. Prvním písemným pramenem je však až listina olomouckého biskupa Bruna ze Schaumburku z roku 1267. Od 14. století se Paskov stal obvykle sídelním místem svých držitelů. Zájemem pro ně byla nejprve gotická tvrz, která existovala na místě současného zámku a dodnes zanechala stopu v jeho půdorysné dispozici. Zásadní změna v postavení držitelů Paskova nastala v první polovině 16. století, kdy bylo „paskovské zboží“ vyvázáno z lenní závislosti na Olomouckém biskupství a Paskov se stal svobodným panstvím. Koncem 16. století byla tvrz tehdejším majitelem Ctiborem Syrakovským z Pěrkova přestavěna do podoby renesančního zámku. Během třicetileté války byl zámek i celý Paskov zpusťován. Noví majitelé Bruntálští z Vrbna jej obnovili již ve stylu barokní budovy. Jako mnohá jiná panská sídla i Paskov se může pochlubit šlechtičnou, která se podle dochovaných zpráv těšila oblibě u svých poddaných. Byla jí hraběnka Marie Paula von Fürstenbusch. Paskovské panství vlastnila v letech 1734 – 1758. Rozvoji veřejného života přispěla přestavbou

Litografie krajiny s paskovským zámekem z r. 1833 od Adolfa Kunikeho

Knihovna zámku okolo r. 1888

Portrét Marie Pauly von Fürstenbusch

dřevěného kostela na zděný barokní chrám. Kromě financování vlastní stavby a inventáře jej vybavila dokonce vlastnoručně malovaným obrazem Madony. Na hřbitově u paskovského kostela byla také pohřbena a na místní faře se dochoval do současnosti její portrét. Za vlastnictví Paskova Josefem Antonínem Mitrovským na konci 18. a na počátku 19. století navštívily zámek osobnosti evropského významu. Hrabě Mitrovský totiž dosáhl ve službách habsburské armády hodnosti generála a navázal osobní kontakty s generálem Arnoštem Gideonem Laudonem či arcivévodou Karlem Habsburským, pozdějším vítězem nad Napoleonem v bitvě u Aspernu.

Posledními zásadními přestavbami a rekonstrukcemi prošel zámek díky rodu Sanit Genois d'Annaucourt, během jehož vlastnictví dostal klasicistní podobu. Současný stav odpovídá především obnově zámku po požáru v roce 1869. Posledními majiteli (od roku 1880) byla hrabata z rodu von Stolberg-Stolberg. Období hraběte Güntera (Vintře) připomíná novobarokní kaple z roku 1914, zasvěcená patronce Stolbergů sv. Alžbětě Durynské. Se jménem Günterova syna Otty je spojena v návaznosti na jeho aktivní spolupráci s nacisty, konfiskace veškerého majetku Stolbergů československým státem. Brzy po válce byl inventář zámku z převážné části zničen nebo vyrabován. Od roku 1951 byly objekty zámeckého areálu přizpůsobeny provozu onkologické léčebny. Účelové stavební úpravy přitom zdaleka neodpovídaly potřebám památkové ochrany. Provoz léčebny byl ukončen v roce 2004. Poté až do roku 2013 budovy a park postupně chátraly. V březnu 2013 jej s přírodně cennou částí parku odkoupilo Město Paskov, které vyvíjí aktivity k postupnému navrácení kulturně a společensky smysluplného poslání „svého“ zámku.

Zámecký park

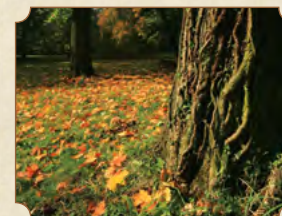
Park v okolí zámku byl založen ve druhé polovině 17. století rodem Bruntálských z Vrbna. V první polovině 19. století, v období výrazného vlivu romantismu, byl budován v anglickém stylu. Patřila k němu oranžerie a byly zde umístěny sochy antického božstva a kamenný vodotrysk v podobě lva. Po vykáčení jižní části během 2. světové války však ztratil na velkém prostoru svou původní podobu. Cenné dřeviny se proto do současnosti dochovaly pouze v jeho severní části. V roce 2005 byl parku přiznán statut evropsky významné lokality (v rámci soustavy Natura 2000). Předmětem ochrany se stal především páchník hnědý (Osmoderma barnabita). Je to robustní brouk o velikosti až 40 mm žijící v dutinách stromů, který vydává pach starých vyčinených kůží. Ochrana páchníka je zajišťována zachováváním starých dutinových stromů, kde sídlí. Pokud dojde k jejich vývratu nebo k ořezu, je nutné je ponechat po jeden až tři roky na místě, aby si brouk našel nové stanoviště. To je důvod, proč se na několika místech může návštěvník setkat s ležícími kmeny, které na první pohled působí jako zanedbaný úklid.

Chráněný brouk páchník hnědý

Socha Herkula na umělém ostrově

Krása podzimu

Květ liliovníku tulipánokvětého

Solitér v severní části parku

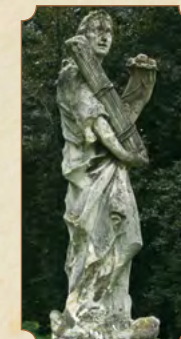
Zimní nálada v jižní části

Athéna, bohyně moudrosti

Niké, bohyně vítězství

Tyché, bohyně šťastné náhody

Eris, bohyně sváru a rozbrojů

Svatý Šebestián

Svatý Jan Nepomucký

Parkem protékají dva vodní toky. V západní části je to řeka Olešná a v severovýchodní části umělý vodní tok Říčka, který je napájen z řeky Ostravice odkloněním části toku nad Stolbergovým jezem. Nachází se na něm krajinářsky atraktivní prvek – umělý ostrůvek se sochou Herkula. V severní části parku lze zhlédnout památník věnovaný V. A. Kirilovi, rotnému Rudé armády, který padl při osvobození Paskova v květnu 1945.

Od roku 2013 je území zámeckého parku o rozloze 17 ha chráněno jako „Přírodní památka Paskov“. Bližší informace k ní se nacházejí na několika informačních tabulích používaných pro přírodní památky. Problematice zámeckého parku se věnuje také panel č. 7 Informačního systému „Zajímavosti z historie Paskova“, který je umístěn v západní části, při vstupu z ulice U Parku.

Provoz zámeckého parku je upraven návštěvním řádem vydaným Městem Paskov. Tabule s jeho obsahem jsou instalovány u obou vchodů do parku, z ulice Nádražní i z ulice U Parku.

Park je celoročně přístupný, od dubna do září od 7:00 do 21:00 a od října do března od 7:00 do 19:00.